

Bladeren krullen om door zuigschade veroorzaakt door de zwarte bonenluis. Bestrijden heeft zin in mei of juni als meer dan 50 procent van de planten bezet is met kolonies groter dan 30-50 bladluizen.

Vergelingsziekte op een perceel waar geen insecticiden in de pil zijn gebruikt tijdens het zaaien, waardoor de groene perzikbladluis het vergelingsvirus ongemerkt heeft kunnen verspreiden.

Groene perzikbladluis en twee jongen. Het is belangrijk deze bladluis te kunnen onderscheiden van de andere groene bladluizen, omdat niet alle groene bladluizen virus kunnen overbrengen in suikerbieten.

Mineergangen veroorzaakt door de larve van de bietenvlieg worden na een tijdje bruin en dor. Inzet: eieren van de bietenvlieg op de onderzijde van de bladeren.

Bladluis en bietenvlieg: schadelijk of toch niet?

De groene perzikbladluis, de zwarte bonenluis en de bietenvlieg zijn de meest voorkomende insecten die schade kunnen veroorzaken vanaf het zesbladstadium in suikerbieten. Het herkennen van deze insecten en de symptomen die ze veroorzaken, zijn beide van belang voor het nemen van de juiste beslissingen.

Het herkennen van de diverse insecten is belangrijk, omdat maar een deel ervan schade veroorzaakt. De meeste insecten die voorkomen in de bietenteelt, veroorzaken helemaal geen schade. Een deel is zelfs erg nuttig, doordat ze de natuurlijke vijanden zijn van plaaginsecten.

Schadedrempels bladluizen

De zwarte bonenluis is meestal makkelijk te herkennen. Deze bladluis veroorzaakt pas schade aan de suikerbieten als hij in grote aantallen voorkomt. Dat komt omdat hij alleen maar zuigschade veroorzaakt. Een bespuiting is in mei en juni pas rendabel als er op meer dan 50 procent van de planten kolonies van meer dan 30 tot 50 bladluizen zitten. Begin juli is dit zelfs pas het geval als er

op meer dan 75 procent van de planten meer dan 200 bladluizen zitten. De groene perzikbladluis veroorzaakt bij veel lagere aantallen al schade, omdat deze bladluis vergelingsvirus kan overbrengen. Dit virus veroorzaakt vergelingsziekte, waardoor planten geel worden en de wortels achterblijven in groei. Bovendien is het suikergehalte van aangetaste planten vaak veel lager. De schade kan oplopen tot wel 50 procent van de potentiële opbrengst als deze bladluizen niet tijdig worden bestreden. Ze dienen bestreden te worden als in mei en de eerste helft van juni meer dan twee groene perzikbladluizen op tien bietenplanten zitten. In de tweede helft van juni is dit het geval bij meer dan vijf luizen en in de eerste helft van juli bij meer dan 50 groene perzikbladluizen op tien bietenplanten.

Voor een goede beoordeling van beide soorten luizen dienen tot half juli iedere week minimaal 20 planten verspreid over het perceel bekeken te worden. Na half juli is bestrijden van de zwarte bonenluizen en groene perzikbladluizen niet meer rendabel. Bovendien zijn er dan vaak voldoende parasitaire schimmels aanwezig en blijven de aantallen bladluizen daardoor onder de schadedrempel.

Bladluizen bestrijden

In gebieden waar vanuit het verleden bekend is dat vergelingsziekte veel kan voorkomen, is het advies om te kiezen voor zaad met insecticiden in de pil. Dit is het zuidwestelijk kleigebied, Noord- en Zuid-Holland en Flevoland. Deze middelen zijn ongeveer tien weken werkzaam. Als ze zijn

‘Bladluizen herkennen’

Op www.irs.nl staan twee documenten die een teler kan gebruiken bij het identificeren van groene bladluizen. Het betreft de documenten ‘Identificatie van de voornaamste bladluisoorten in de suikerbieten’ en ‘Cursus Herkennen en tellen van bladluizen in suikerbieten’. Het is belangrijk om een onderscheid te kunnen maken tussen de diverse groene luizen. De groene perzikbladluis brengt het vergelingsvirus namelijk gemakkelijk over, terwijl de aardappeltopluis en de boterbloemluis, beide ook groene bladluizen, slechte overbrengers zijn van het virus en dus nauwelijks van betekenis zijn. Bij het identificeren is het gebruik van een loep noodzakelijk.

uitgewerkt, kan de schadedrempel alsnog worden overschreden. Dit geldt ook voor de schadedrempel van de zwarte bonenluis. Bestrijding is dan nog mogelijk met 0,4 kilo per hectare Pirimor of UPL Pirimicarb (voorheen Agrichem Pirimicarb) of 0,15 liter per hectare Calypso. De middelen werken het best als ze in de avonduren worden toegepast. Zonlicht breekt deze insecticiden namelijk versneld af. Voordeel van Pirimor boven Calypso is dat het meer natuurlijke vijanden spaart. Dit is belangrijk omdat natuurlijke vijanden een belangrijke bijdrage leveren aan de bestrijding van bladluizen, maar ook bijvoorbeeld bietenvliegen. Het doden van natuurlijke vijanden kan namelijk leiden tot grotere problemen later in het seizoen. Nadeel van Pirimor en UPL Pirimicarb is dat akkerbouwers deze middelen niet mogen

toepassen op percelen die grenzen aan oppervlaktewater. Het Ctgb geeft aan dat de bieten niet grenzen aan oppervlaktewater als er tussen de bieten en het water een ander gewas wordt geteeld én de buitenste rij van de bieten ook nog minimaal 15 meter van het water vandaan ligt.

Schade door bietenvliegen

Net als bladluizen kunnen ook bietenvliegen de bieten nog aantasten na het zesbladstadium. De bietenvlieg is een mineervlieg, die haar eitjes afzet op de onderzijde van de bietenplant. Na enkele dagen komen de larven uit en kruipen in het bietenblad waar ze het blad tussen de twee buitenste lagen opeten, waardoor mineergangen ontstaan. De eerste generatie

‘Speciaal pillenzaad helpt’

Een teler kan kiezen voor zaad met of zonder insecticiden in de pil. De werkzame stoffen beschermen de biet ongeveer acht tot tien weken na zaai tegen insecten. Het advies is om speciaal pillenzaad te gebruiken in gebieden waar groene perzikbladluizen kunnen overwinteren, omdat deze bladluis vergelingsziekte kan overbrengen. Daarnaast is het de enige mogelijkheid om schade door bietenvliegen en bodeminsecten, zoals ritnaalden, bietenkevers en miljoen- en wortelduizendpoten te voorkomen, omdat er geen andere middelen zijn toegelaten om deze te bestrijden.

vormt meestal geen probleem op percelen met speciaal pillenzaad. De symptomen van de tweede generatie zijn vaak zichtbaar in juli en die van de derde generatie in september. Een biet kan vanaf de gewassluiting ongeveer 30 procent van haar blad missen, voordat er daadwerkelijk schade optreedt. Sinds oktober 2013 is er geen middel meer toegelaten om de bietenvlieg na zaai te bestrijden in de teelt van suikerbieten. In de meeste gevallen is dit geen probleem, omdat een groot percentage van de bietenvliegen en de larven en poppen van de tweede en derde generatie geparasiteerd is. Het is dus een extra reden om terughoudend te zijn met het gebruik van insecticiden tegen bijvoorbeeld bladluizen, omdat deze insecticiden nadelig zijn voor de natuurlijke vijanden van de bietenvlieg. ■

Meer informatie
Meer informatie en adviezen over insecten in de bietenteelt kunt u vinden op www.irs.nl.